

Jędrski Jacek. Bank.

BANK

GDY Kommissye Skarbowe za zezwoleniem Nayiaśnieyszycy Stanów Bank w bilietach z ośmdziesiąt milionów ustanowią, tak iakby ośmdziesiąt milionów obcych pieniędzy do Kraiowej cyrkulacyi wprowadziły, tak iakby Kray 80. milionami podfycili.... Takowemi bilietami Skarby Obojga Narodów płacić będą wszystkie expensa tak Cywilne iako i Woyskowe bez połowę, a drugą połowę gotowemi pieniędzmi. Zaś tę drugą połowę pieniędzy za biliety u siebie zostawioną, składać będą do Banku bilietowego, aby mający biliety a chcący mieć za nie pieniądze każdej godziny mógł je przemienić na realne.

Z takowego Banku Skarb Rzeczypospolitey żadnego mieć nie będzie awan-

tażu, owszem na Officyalistów expens, zaś Kray 80 milionami w cyrkulacyi stanie się bogatszym. Aż dopiero z tych milionów osobno składanych do Banku ustanowi się Bank drugi Lombard nazwany, z tego Lombardu potrzebni pożyczyc mogą summ na zastawy, srebra, złota, kleynotów, i na pewną Dóbr hipotekę po siedem od sta. Z tych pożyczonych na hipotekę summ dłużnicy będą mieli to dobrodzieystwo, że w upłacaniu corocznie z kapitału tyle, ile będą chcieli wypłacać się mogą.

Bank będzie miał 40 milionów do realizacyi zawsze gotowych w kassach swoich leżących, tak aby każdy każdego czasu potrzebujący, billety bez wszelkiego procentu na gotowe mógł przemienić pieniądze, a drugie 40. milionów Bank Lombardowi pożyczyc.... **A**

od tych dopiero rozpożyczonych milio-
nów Rzeczpospolita będzie miała Per-
cepty do Skarbu swego po 7. od sta ra-
chuiąc 2,800,000. odtrącić od tego na-
leży na expens Officyalistów taxatorów
plus minus trzy kroć tyfięcy, zostanie
czystego procentu dla Rzeczypospoli-
tey 2.500,000. z tych gdy Skarby
Obóyga Narodów na zakładanie Fortec,
Arsenałów, Kraiowych Magazynów od-
łożą corocznie 1,500,000. tyfięcy, a ie-
den milion na czyszczenie Rzek, łącze-
nie onych kanałami, na zakładanie Fa-
bryk z produktów Kraiowych, kopanie
minerałów, szukanie czyli warzenie
soli, corocznie łożyc będzie, stanie się
z tą Kray szczęśliwym, ludnym, mo-
cnym i bogatym.

Te sto lub więcej milionów successi-
ve expensowane nie wyidą z Kraiu,
bogactwo jego się nie umniejszy, owszem

(2)

go niezmiernie przybywać będzie, gdy przy dobrym rządzie-ludność zamieszka próżne odłogi i te wszystkie expensowane miliony wracać Skarbom będzie.

Te 2,500,000. tysięcy przybytku corocznie do Skarbu nikogo nie ucisną owfzem ogólnosc z bogacą, bo nie z podatku, nie ex monopolio, nie ex ultima confumentia, ale od potrzebujących z procentu wynikaia, i owfzem gwałtowney potrzebie pomagaią. Ten to wymyśl łagodny podobnych Banków, sąsiedzkie Kraie do tey świętności w którey są przyprowadził, bo Fabrykami, Handlem zaludnił, ludnością z bogacił, bogactwem zmocnił i uzbroił, zaś ten przemysł w Polfcze i inne niezliczone iak woda z Rzek do Morza z czasem uplywaią.

Wygoda pieniędzy papierowych więkfsza jest niż metalowych, raz dla

złodzieia, powtóre dla ciężaru, miliony papierami w kieszeni przewozić można, a w metalu nie podobna, potrzecie bezpieczeństwo od ognia, gdy namiast zniszczonych Bank inſze wydaie, zgubne a ogłoszone Bank znaleſcy nie wypłaca.

Pewność Bankowych bilietów ieſt w Polſzcze niezawodna, bo Skarby Obojga Narodów mając ziemię właſną, w Staroſtwach bezpieczeństwo, bilietów w 80 milionach hipotekować i aſſekuruować będą, czego inne Monarchie w kredycie nie dokażą, ieżeli właſney ziemi nie mają.

Całą Treść Banku wkrótkości wypisałem, że Bank ieſt niby Panem, a Lombard ieſt iego Ekonomem, Bank pomnaża bogactwo w cyrkulacyi, a Lombard należąca mu wypłaca intrate.

Niżey wyrażony od Nayiaśniey-
szych Stanów do ułożenia Projektu Ban-
kowego wraz z Kolegami deputowany
obiasniwszy, że ten Bank tymczasowy
do lat dwudziestu mniej lub więcej (iak
się Skonfederowanym Stanom zdawać
będzie) trwać ma, a po wyszłych pe-
wnych latach, iak się Rzeczypospolitey
upodoba, tenże powiększyć, niżyć,
aprobować czyli onże skaffować wolno
będzie.

Nie wyraża do tego Banku opifa-
nia i szczegółów, bo te obszernie za-
trudniłyby czytających, czego ułoże-
nie, zależeć będzie nie tylko od Dele-
gowanych, ale Skarbów Obojga Naro-
dów, i biegłych w tym rzemieśle ludzi.

Prosi tylko niżey wyrażony Nay-
iaśnieyszych Stanów, i każdego w szcze-
gólności z Seymaiących, aby do for-
macyi tego dzieła zdania swego, a nay-

bardziej upodobania swoje pracującym
objawili, ażeby Delegowanych praca w
obszernym opisanu nie próżną była.

JEZIERSKI *Sacek,*
Kasztelan Łukowski.

XVIII. 1. 1323

F

XVIII.1.1323